

השבת של רבי נחמן מקרסנא

שבת מטות-מסעי

כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש ... (במדבר לא, כג)

כי מהאש יצאו והאש תאכלם וכו' (יחזקאל טו), כי מאחר שכבר נבלע האסור, שהוא הטמאה, בכלי, שכל זה נמשך מבחינת הטבע, דהיינו כפירות שמשם נמשכין כל הטמאות וכל האסורים, וכשכבר נבלע האסור בכלי אין לו טהרה כי אם על ידי האש, שהוא בחינת שרש הטבע (כי האש זהו בחינת תקף הדין שנמשך מבחינת הטבע. ועל כן נברא האש במוצאי שבת על ידי אדם הראשון שהקיש שני רעפים זה בזה כמאמר רבותינו ז"ל זה רמז על בחינת הטבע, שנתעלם ההשגחה. כי הטבע הוא בחינת "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", שזהו בחינת בריאת האש שהיה על ידי מעשה האדם, ועל כן משם עיקר אחיזת הטבע שהוא תקף הדין), כי מהאש יצאו וכו', אבל כשעדיין לא נבלע האסור בכלי רק שיצא מרשות העובדי כוכבים, דהיינו שיצא מדעתו ורשותו, כי עיקר בחינת רשותו של אדם הוא הדעת שהוא קונה כל החפצים תחת רשותו, בבחינת (נדרים מא) דעת קנית מה חסרת וכו', כי עיקר האדם הוא הדעת, ועל כן כשיוצא הכלי מרשות העובדי כוכבים, היינו מרשות דעת העובדי כוכבים, שהוא בחינת הטבע וכו', אזי די לו בטבילה במקוה, שהוא בחינת עלמא דאתי שמשם מקבלין וממשיכין בחינת השגחה, לשבר ולבטל בחינת הטבע, שעל ידי זה יוצאין מטמאה לטהרה, מרשות העובדי כוכבים לרשות ישראל, שהם למעלה מהטבע וכו'. (הלכות נטילת ידיים שחרית - הלכה ב', אות טו)

אלה מסעי בני ישראל ... (במדבר לג, א)

יש תורות הנפולות, שהם בחינת אווירא דעלמא (עיני פנים). רק מחמת שגם בהם יש טוב הגנוז בהם, היינו ניצוצות הקדשה מתורת אמת, וצריכין לברר הטוב שבהם ולהעלותו אל הקדשה, בבחינת "רמון מצא תוכו אכל, קלפתו זרק". ומשם נמשכין כל הטלטולים של בני אדם, שמכרחין לילך בדרך ולהיות נע ונד ומטלטל חוץ לביתו. כי כשאדם נע ונד בדרך, הוא כמו שהוא באווירא דעלמא, כי הוא חוץ לביתו הקבוע; וכשזוכה, אז הוא מברר על ידי זה את הטוב הגנוז בהתורות הנפולות הנ"ל, שהם בחינת אווירא דעלמא, ובונה מהם בנינים דקדשה. וזה סוד הליכת ישראל במדבר עם המשכן והארון והלוחות, ושם נצטוו כל מצות התורה. כי זה כלל שאין הדין נמתק אלא בשרשו, על כן דייקא על ידי שהיה המשכן עם הארון והלוחות בעצמן עם כל ישראל נעים ונדים במדבר שהוא בחינת אווירא דעלמא, על ידי זה דייקא בררו והעלו בכל פעם את התורות הנפולות לשרשן עד שנתתקנו ונעשו תורה אמתית, שזהו בחינת כל מצוות התורה הקדושה שנצטוו בכל פעם במדבר באהל מועד שזכו לזה בכל פעם על ידי שבררו והעלו בכל פעם תורות הנפולות לשרשן. ועל כן נכתבו כל מסעות שלהם בתורה, כמו שכתוב: אלה מסעי בני ישראל, כי מכל המסעות שלהם נעשה תורה. ועל כן בכל המסעות שלהם הכניעו האויבים והשונאים שהם בחינת המתנגדים אל האמת, כי על ידי המסעות שנסעו במדבר בקדשה כזאת והמשכן והארון הלך לפנייהם על ידי זה הכניעו כל הקליפות היונקים מהתורות הנפולות שהם בחינת אווירא דעלמא, ובררו והעלו את הטוב הגנוז שם. וכמובא בזה הקדוש שעל ידי הליכתם במדבר דרכו על הקליפות, היינו כנ"ל, כי כשמבררין את הטוב מתוכם אזי הקליפות נופלים ונתבטלים. (הלכות ברכת המזון - הלכה ה', אותיות ה' ו' לפי אוצר היראה - טלטול, אות ג'; ועיין גם כן בהלכות שותפים - הלכה ב', אות ז')

שש ערי המקלט... הארבעים ושתיים עיר ... (במדבר לה, ו)

ארבעים ושמונה תיבות שיש בפרשת "שמע ישראל", שהוא יסוד האמונה, יש כנגדן ארבעים ושמונה ערי הכהנים והלוויים: שש ערי מקלט, כנגד שש תיבות שב"שמע ישראל"; "ועליהם ארבעים ושתיים עיר" כנגד

ארבעים ושתיים תיבות מן "ואהבת" עד סוף הפרשה כמובא. ואלו הארבעים ושמונה ערים קולטות ומצילות מסטרא דמותא, ועל כן צריך הרוצח בשגגה לנוס לשם, כי אמונה עיקר החיים, והכפירות סטרא דמותא; ועל כן ארבעים ושמונה ערי הלוויים שהם בחינת "שמע", "ואהבת", שהם עיקר המשכת האמונה, על כן הם קולטות ומגנות מסטרא דמותא ומצילין את הרוצח ממייתה. ואלו הארבעים ושמונה ערים שישבו בהם הכהנים והלוויים, דייקא בזה הראה לנו התורה הקדושה שצריך לנסע לצדיקים ולהנלוים אליהם, והעיקר בשביל לזכות לאמונה שהוא עיקר החיים ולהנצל מסטרא דמותא שהם הכפירות. כי עיקר האמונה בשלמות מקבלין רק על ידי צדיקים אמתיים והנלוים אליהם, שהם בחינת הכהנים והלוויים; כי כהן הוא בחינת הצדיק והרב האמת, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל על פסוק: "ושפתי כהן וגו'" אם הרב דומה למלאך וכו'; ולויים הם בחינת המתחברים ונלוים אליהם בבחינת "ונלוו אלך וישרתוך". ומי שנכשל במה שנכשל ורוצה לחוס על חייו ולהציל נפשו ממייתה עולמית, צריך לנוס ולברח ולבוא אל עריהם, ושם דייקא ינצל מכל רע, כמו הרוצח שנכשל במה שנכשל והגביר הסטרא דמותא, על כן אין לו הצלה רק לברח אל ארבעים ושמונה ערי הכהנים והלוויים, ושם ינצל מסטרא דמותא כנ"ל. (הלכות תחומין - הלכה ה', אות כ"ח לפי אוצר היראה - אמונה, אות מ"ח)

עצות ותפלות

(לקוטי עצות - קדושה וקידוש ה', סימנים א-ב)

עיקר הקדשה היא קדשת הברית, וזה זוכין על-ידי קדשת הלשון והדבור שמקדשין אותו בדבורים קדושים, ושומרין עצמן מכל מיני פגם הדבור, עד שזוכין שיהיה דבורו ולשונו בבחינת שלמות לשון הקדש, ועל-ידי זה זוכין לקדשת הברית (לקוטי מוהר"ן, סימן ט).

צריך לקדש את פיו וחסמו ועיניו ואזניו, דהיינו שישמר את עצמו מלהוציא שקר מפיו וכן משאר דבורים פגומים, ויהיה לו יראת שמים שעל-ידי זה מקדש החטם, ויהיה לו אמונת חכמים שעל-ידי זה מקדש האזנים ושומע לדבריהם. ויעצם עיניו מראות ברע, ועל-ידי זה זוכה לדעת שלם ויגיע לשכל שהוא בחינת שפע אלקי שהוא בחינת רוח הקדש, גם על-ידי שהוא עניין שפל וסבלן ולא יחרה אפו על בזיונו, על-ידי זה מקדש החטם בשלמות. גם על-ידי מה שאדם הוא נאמן רוח מכסה דבר, שנהר מגלות סוד שאין צריכין לגלותו, על ידי זה מקדש את האזנים (שם, סימן כא).

... ובכן, יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, מלא רחמים, שתרחם עלינו ותעזרנו ותושיענו מהרה שנתחיל מעתה לקדש את שבעת הנרות המאירין אל מול פני המנורה הקדושה שהם העיניים והאזנים והחטם. ותזכני לקדש את פי שלא יצא דבר שקר מפיו לעולם, ולא שום דבור הפוגם את הפה חס ושלום, רק כל דבורי יהיו דברי אמת תמיד בקדשה ובטהרה, ואזכה לקדש את פי בתורה ובתפלה ובכל מיני דבורים המקדשין את הפה. ותזכני לקדש את עיני, ותעזרני להפציץ את עיני מראות ברע, ותהיה בעזרי שלא יהיה לי שום הסתכלות על שום דבר שבעולם הזה כלל, ובפרט תעזרני ותצילני ותמלטני, שלא אסתכל חס ושלום, על שום דבר המביא לידי הרחורח חס ושלום, חוס וחנני ורחם עלי והצילני, ומלט נפשי מעתה מפגם הראות, ולא אתור אחר לבבי ואחר עיני, "העבר עיני מראות שוא בדרכיך חייני", וזכני לקדש את אזני, ואזכה לשמע תמיד דברי חכמים אמתיים ולהאמין בהם, ויהיה לי אמונת חכמים בשלמות, ותהיה בעזרי שאטה אזני תמיד לשמע דברי חכמים אמתיים ויכנסו דבריהם באזני, ויעוררו את לבבי באמת לשוב אליך ולעשות רצונך תמיד. ותשמרני ותצילני שלא אשמע לעולם ולא יכנס באזני שום דבור הפגום, ולא אשמע ולא אקבל

... שמי יבואי כפר ואם פלוג. מפואר המפסיק בתאוותיו!

שום דבור לשון הרע ורכילות, ולא אשמע דבורי נבול פה לעולם ולא שום דבור פגום, רק אזכה לשמע תמיד דבורים קדושים מפי צדיקים וכשרים אמתיים, דבורים המקדשים את אִזְן השומעים. וזכני שיהיה לי יראת שמים באמת, ועל-ידי-זה אזכה לקדש את חוטמי, ויקים בי מקרא שכתוב, והרחיחו ביראת ה':

● אנה ה', יהמו מעיד עלינו "האזינה קולי בקראי לך". ותהיה בעזרנו, שנוכה לעורר ולהוליד תמיד תעלומות המוחין על-ידי קול צעקתנו. ותרחם עלינו ותושיענו ותזכנו לקדש ולטהר באמת את שבעת הנרות היוצאים מן המוח שבראשינו, שהם הפה, ותריך עינינו, ותריך אודנינו, ותריך נוקבי חוטמא. ועל-ידי-זה נזכה להמשיך אלינו אור הפנים שהוא שפע אלקי, שהוא השגת המקיפים הקדושים של השכל, ותשפיע עלינו רוח קדשך. ונזכה ברחמך להבין ולהשיג בכל פעם מקיפים חדשים דקדשה, ונזכה להבין ולהשכיל עמקי סודותיך. ותעזרנו שנוכה בכל פעם לקדשה יתרה, למען נזכה בכל פעם להשיג מקיפים חדשים, להכניסם לפנינו לתוך שכלנו, להבין ולהשיג בכל פעם הבנות והשגות חדשות דקדשה, מה שלא היינו יודעים להבין ולהשיג מקדם. ונזכה להכיר אותך גם בעולם הזה, ולהשיג גְּדֻלַתך ורוממותך כל מה שאפשר להשיג בעולם הזה, כי לכך נוצרנו לידע ולהשיג אותך. ואתה עתיד לקבל דין וחשבון מאתנו על זה, על מי שלא השתדל לקדש עצמו באמת בזה העולם, עד שישגי השגת אלקותך וידיעת רוממותך יתברך ויתעלה שמך לעד. (לקוטי תפילות אי – מתוך תפילה כא)

מפתח

(ספר אבי הנחל ב' - מכתב כ"ד, המשך)

עלות אל ה"י, כי צריכין לתקן הצמצום של המוחין שלא יצא המוח חוץ לגבול הקדשה, שלא יחשב מחשבות רעות וחכמות חיצוניות של הבל וכל מיני מחשבות שהם חוץ לגבול הקדשה, וגם בקדשה לא יצא המוח חוץ לגבול, בחינת "במפלא ממך אל תדרש". עיקר נצחון המלחמה הארכה שצריך כל אדם ללחם בזה העולם הוא על-ידי הדעת הקדושה שמאיר הצדיק האמת גם אחר הסתלקותו בכל הדורות, שעל-ידי זה הוא מציל את ישראל מעוונות, ועיקר הדעת הזה אי אפשר להאיר בהם כי אם על-ידי רמזים.

צריכין לשמר את הזכרון בכל יום דייקא ולא לדחות מיום לחברו חס ושלוש, כי זה עיקר שלמות הזכרון להזכיר עצמו בכל יום דייקא בעלמא דאתי, כי בכל יום יש בו רמזים מיוחדים להתקרב לעבודתו יתברך, רמזים המלבשים במחשבה דבור ומעשה שבאותו היום דייקא.

אין יום דומה לחברו ובכל יום יצרו של אדם מתחדש עליו, אבל מדה טובה מרבה כי "חסדי ה' כי לא תמנו" וכי' והם מתחדשים בכל בקר, ועל-ידי זה ה' יתברך לא יעזבונו בידו. על-כן צריכין בכל יום מחדש להתחוק ולקוות ולחכות לה' יתברך שיעזרו ויושיעו

מחדש ממש בכל ענייני התלאות והמצוקות והבלבולים והמניעות וכי' העוברין על כל האדם, אף שנדמה לו בכל יום ובכל עת שעת כזה עוד לא עבר עליו, ולפעמים הוא אמת קצת אבל אין לו דעת להבין שהחסדים המתחדשים עתה הם מרבים יותר, "אם אמרתי מטה רגלי חסדך ה' יסעדני".

אף-על-פי שצריכין לבכות הרבה לפני ה' יתברך בכל יום על נפשו שיגאלנה מהרה מתאוות עולם הזה והבליו, אף-על-פי כן כשרואה שמתמהמה הדבר הרבה צריך להתמתין ולהחיל הרבה זמנים אחר זמנים לישועת ה', אולי ירא ה' בעניינו. ואף-על-פי שבאמת המניעה מצדנו, מחמת שאין אנו הגונים במעשינו כראוי, ואפילו אם האדם הוא כמו שהוא, אף-על-פי כן כל זמן שתולה עיניו למרום ושומר וממתין ומצפה לישועתו יתברך, יש לו תקוה שעל-ידי זה בעצמו יחוס ויחמל עליו ה' יתברך ויקרבהו לעבודתו באמת ויתהפך הכל לטובה על-ידי הצדיק יסוד עולם שבו תלוי הכל ועל-ידו עיקר קיום הארץ...

שיחות

(ר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

● ... העיקר לא להתיאש, רק להתחיל בכל רגע מחדש. מעכשיו אני יהודי, אני אעשה הכל לשמור התורה והמצוות... כל הרפואות וכל הישועות לכל אחד ואחד...
...בהשם ובתורה, אנחנו עם יהודים, יש לנו כל הישועות, כל טוב, רק הגויים הם חמורים, אין להם כלום, הוא יש לו רק תבן לאכול...
...כל הישועות, יכול לתת תכף... מה שיש לנו, ארץ ישראל זה שלנו, יש עוד ארץ כזו! אין בעולם! יש רק גויים חמורים, אבל אנחנו לא חמורים,

אנחנו בני אדם, אנחנו יהודים... זה המפתח של כל הישועות, של כל הרפואות, "נ נח נחמן מאומן", זה עושה הכל, לשיר כל היום תמיד... ללמוד אותם שישירו "נ נח נחמן מאומן", זה מפתח לכל הרפואות, לכל הישועות, מפתח... אני מפתח, אני פותח תכף... ארץ ישראל, מקום של המפתח לכל טוב, הגויים אין להם תקומה, אין להם שום תקווה, אבל אנחנו יהודים...

... נולדתי בטבריה, לא היה לי לא לחם ולא בגד... וברוך השם אני חי, אני יהודי, אני חי... אין לנו מה לדאוג, יש לנו רבי כזה, הוא נותן לנו כל הרפואות וכל הכסף וכל הישועות, אצלו כל הברכות וכל הישועות, ארץ ישראל זה במקום הזה הבית המקדש, זה של כל ישראל, הגויים אין להם כלום, אין להם שום מצווה, שום חכמה, כמו חמור שעומד ואוכל תבן, אבל אנחנו עם השם, עם התורה, מה יש לנו לדאוג?...

... רבנו הקדוש גילה את זה, השם שלו הוא "נ נח נחמן מאומן", והשם שלו הוא כולל כל הרפואות וכל הישועות של כל אחד ואחד...
... יש רפואה לכל, כל הרפואות וכל הישועות, הכל... "נ נח נחמן מאומן", זה המפתח של כל הרפואות וכל הישועות, שידוכים...
... אנחנו גרים פה, כל רגע שאנחנו גרים פה, הוא כל הרפואות וכל הישועות, הגויים אין להם כלום, אנחנו יש לנו כל טוב... (רבנו) יש לו הכל, רבנו הקדוש הוא המפתח של כל הרפואות וכל הישועות, רק תשיר כל היום "נ נח נחמן מאומן"...

... הייתי משליך והייתי {זורק} הכל בשביל לעבוד השם יתברך, אבל להגיד לאחרים, אינני יודע מה להגיד, זה תלוי בהבל של האדם, כמה הוא רוצה, אבל אני רואה אחרי המעשה שלא עשיתי טוב, הייתי צריך להשליך ולעסוק בתורה, בתפילה... אני והילדים סבלנו רעב מאד, אבל אף-על-פי-כן אם הייתי משליך את זה, היה לי רווח יותר...

...וראייתי שהעיקר תלוי בלב, לפי הרצון, הוא מסתכל על כל עניינים ומשליך עצמו על השם יתברך, על אמונה, אי אפשר להגיד, זה תלוי בו באדם עצמו, אם הוא מוכן להקריב עצמו בשביל עבודת השם, אז וודאי יותר טוב, רחמנות גדול, מי שאינו זוכה להקריב עצמו על השם יתברך, על עבודת השם יתברך, ולהשליך כל העולם הזה לגמרי, בשביל מה? ורק לעסוק בהתעוררות, בתורה ותפילה, אבל להגיד לאחרים זה קשה, כל מה שהייתי יותר עובד את השם באמת, זה טוב, זה עיקר גדול, אבל לפי {הלב}, יש לו פרנסה, ככה אין לו פרנסה, יש לו בלבולים, על-כל-פנים אני לא יודע מה להגיד, אבל אני לעצמי אני למדתי בחיי שיותר טוב להחיות עצמו ולהשליך הכל בשביל עבודת השם, עד היום אני מתחרט...
...רחמנות גדול עלינו, מי שאין לו צורך לאמת, הוא בעצמו צריך לדעת ולהתפלל, שיזכה להפקיר עצמו בשביל עבודת השם, בשביל כל רגע של תורה ותפילה, אני גם כן רציתי כמו כולם, רציתי, אבל לא היה לי שכל להבין...

סיפור

(ספר ימי מוהרנ"ת חלק ב' - סימנים ס"ט-ס"ד)

● אחר שבת התחלתי לשאול קצת על ספינות, כי הייתי מרצה לילך בספינה אפילו קדם פסח, אבל אף על פי כן הייתי מתעצל קצת מחמת כמה טעמים (א) מחמת חג הפסח אולי יגיע בתוך הספינה ואיך אפשר לזהר מחמץ בין ערלים כל-כך (ב) מחמת שכבר כתבתי שיבוא רבי יהודא אליעזר (ג) שאותה העת עדיין לא היו הרוחות טובים כל כך, וגם לא התחילו עדיין הספינות לצאת כי-אם מעט:

● ביום שלישי פרשת צו חזרתי ושלחתי על ידי הפאסט אגרת לרבי יהודא אליעזר שיבוא ועל כל פנים ישלח לי תשובה הן או לאו:

● ביום רביעי מסרתי אגרת לביתי ולהרב וכי' ולאנשי-שלומנו וגם נתתי בידו עשרה רו"כ {רובל-כסף}, שייתן להמלמדים מלבד שלשה רו"כ ששלחתי לביתי מקדם:

● ביום חמישי נסע רבי יוסקע מאדעס לביתו לשלום:

● והנה ביום רביעי לפנות היום הודיע לי סרסור אחד שעמד עמי בבית רבי צבי, שיש ספינה שתלך קדם שבת לסטנבול, ורציתי מאד לילך עמם ולקח עמי את רבי מנדיל שהיה עמי, אבל הבילעט לא נגמר עדיין, ושלחתי מיד להסרסור של הבילעטין והשיב, שביום מחר יגמר כאשר הבטיחני בעת שקבל המעות מידי אבל השם יתברך עכבני ולא נגמר הבילעט עד יום שלישי שלאחריו, שהוא השבוע הסמוכה לפסח ואז נתייאשתי עוד מלצאת קדם פסח, כי ראיתי כי מאת ה' הוא שאתעכב באדעס בחג הפסח הקדוש, ודרך זה נכון לפני מכמה טעמים כנ"ל: